

รายงานผล **การปฏิบัติงาน**

สภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ชุดที่ ๑๗
(๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ - ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐)

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ
กระทรวงแรงงาน

รายงานผลการปฏิบัติงาน

สภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ชุดที่ ๑๗
(๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ - ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐)

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ
กระทรวงแรงงาน

คำนำ

สภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ เป็นองค์กรไตรภาคีที่นายกรัฐมนตรีจัดตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๗ (ปร.๔๗) ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ เพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านแรงงาน ประกอบด้วยกรรมการ จำนวน ๒๐ คน ซึ่งเป็นกรรมการผู้แทนฝ่ายรัฐบาล ๑๐ คน กรรมการผู้แทนฝ่ายนายจ้าง ๕ คน และกรรมการผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง ๕ คน โดยกรรมการสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ ๒ ปี และจะอยู่ในตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน ๔ ปี

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลการปฏิบัติงานของสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ชุดที่ ๑๗ ในช่วงระยะเวลาการดำรงตำแหน่งตามวาระ ๒ ปี ระหว่างวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ ซึ่งผลการปฏิบัติงานมีข้อเสนอด้านแรงงาน จำนวน ๖ เรื่อง จัดสัมมนาวิชาการด้านแรงงาน จำนวน ๒ เรื่อง และจัดทำโครงการศึกษาวิเคราะห์ด้านแรงงาน จำนวน ๒ เรื่อง รวมทั้งได้มีการจัดทำเอกสารวิชาการด้านแรงงานเผยแพร่แก่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจเพื่อพิจารณาใช้ประโยชน์

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจตามสมควร และหากมีข้อเสนอแนะประการใด สำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ยินดีรับไว้เพื่อปรับปรุงการจัดทำเอกสารในโอกาสต่อไป

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ
มีนาคม ๒๕๖๑

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทนำ

๑

ส่วนที่ ๑ ผลการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ชุดที่ ๑๗

๔

ส่วนที่ ๒ ข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ชุดที่ ๑๗

เรื่องที่ ๑ ข้อเสนอจากการสัมมนาทางวิชาการด้านแรงงาน เรื่อง โอกาสและความท้าทาย
ด้านแรงงานของประเทศไทยในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในความตกลงหุ้นส่วน
เศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก ๗

เรื่องที่ ๒ ข้อเสนอจากโครงการศึกษาวิเคราะห์ เรื่อง ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจของแรงงานไทย
ที่เดินทางไปทำงานในต่างประเทศ กรณีศึกษาได้หวัน ๑๑

เรื่องที่ ๓ ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติ
ธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘ ๑๖

เรื่องที่ ๔ ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและผลกระทบจากพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน
(ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... ๒๐

เรื่องที่ ๕ ข้อเสนอจากการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง เปลี่ยนผ่านแรงงานไทยสู่ยุค ๔.๐
: แรงงานไทยอยู่ตรงไหน (Labour Change to 4.0 : Where are we?) ๒๒

เรื่องที่ ๖ ข้อเสนอจากโครงการศึกษาวิเคราะห์ เรื่อง การบริหารทุนมนุษย์ไทยในเศรษฐกิจยุค ๔.๐ ๒๖

ส่วนที่ ๓ ภาพกิจกรรมของสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ชุดที่ ๑๗

๒๙

ส่วนที่ ๔ ภาคผนวก ก

บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากโครงการศึกษาวิเคราะห์ด้านแรงงาน

● โครงการศึกษาวิเคราะห์เรื่อง ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงาน
ในต่างประเทศ กรณีศึกษาได้หวัน (๑)

● โครงการศึกษาวิเคราะห์ เรื่อง การบริหารทุนมนุษย์ไทยในเศรษฐกิจยุค ๔.๐ (๘)

ภาคผนวก ข

● รายชื่อคณะกรรมการสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ชุดที่ ๑๗ (๑๓)

● คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (๑๕)

● คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๕๖/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๒๐ (๑๗)
เรื่อง จัดตั้งสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ

● คำสั่งกระทรวงแรงงานที่ ๒๑๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ (๑๘)
เรื่อง แต่งตั้งกรรมการสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ชุดที่ ๑๗

● คำสั่งสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติที่ ๑/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๓๑ เมษายน ๒๕๕๙ (๒๐)
เรื่อง แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาจัดทำข้อเสนอ เรื่อง ผลกระทบจากการบังคับใช้พระราช-
บัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘

● คำสั่งสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติที่ ๒/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๐ (๒๑)
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาจัดทำข้อเสนอ
เรื่อง ผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ฉบับที่ ... พ.ศ. ...

สารจากประธานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ชุดที่ ๑๗

สภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ เป็นองค์กรไตรภาคีที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ นับจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา ๔๐ ปี เพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของรัฐบาลด้านแรงงาน จึงถือเป็นองค์กรสำคัญที่รัฐบาลเปิดโอกาสให้ผู้นำแรงงานทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นในการบริหารจัดการด้านแรงงานของประเทศ โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสภาที่ปรึกษาฯ ถือเป็นกลไกการปฏิบัติงานหนึ่งที่ช่วยให้การบริหารจัดการด้านแรงงานของรัฐบาลและกระทรวงแรงงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น จะเห็นได้จากผลงานของสภาที่ปรึกษาฯ มีหลายเรื่องที่เป็นรากฐานของการบริหารจัดการด้านแรงงานมาจนถึงปัจจุบัน

สภาที่ปรึกษาฯ ชุดที่ ๑๗ มีวาระการดำรงตำแหน่งระหว่างวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ ได้มีการจัดทำข้อเสนอซึ่งเป็นประเด็นปัญหาแรงงานที่สำคัญในปัจจุบัน และคาดว่าจะมีความสำคัญในอนาคต เสนอต่อกระทรวงแรงงาน อาทิ เรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘ แนวทางการแก้ไขปัญหา และผลกระทบจากพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่...) พ.ศ. รวมทั้งได้มีการจัดสัมมนาทางวิชาการด้านแรงงานเรื่อง โอกาสและความท้าทายด้านแรงงานของประเทศไทยในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก และเรื่องเปลี่ยนผ่านแรงงานไทยสู่ยุค ๔.๐ : แรงงานไทยอยู่ตรงไหน (Labour Change to 4.0 : Where are we?) เพื่อให้ได้ข้อมูล ข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมาศึกษาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมถึงได้มีการจัดทำโครงการศึกษาวิเคราะห์ด้านแรงงานเรื่อง ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานในต่างประเทศ กรณีศึกษาไต้หวัน และเรื่อง การบริหารทุนมนุษย์ไทยในเศรษฐกิจยุค ๔.๐ ซึ่งผลงานเหล่านี้ล้วนเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการและการกำหนดนโยบายด้านแรงงาน

ในฐานะประธานสภาที่ปรึกษาฯ ชุดที่ ๑๗ ขอขอบคุณกระทรวงแรงงานที่สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาฯ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งขอขอบคุณกรรมการทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลา ๒ ปีของการดำรงตำแหน่ง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารรายงานผลการปฏิบัติงานของสภาที่ปรึกษาฯ ชุดที่ ๑๗ จะเป็นประโยชน์ต่อกระทรวงแรงงาน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ที่สนใจอื่นได้ตามสมควร

ดร.สรารุธ ไพฑูรย์พงษ์

ประธานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ

บทนำ

สภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ

๑. ความเป็นมา

ความเป็นมา

สภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ เป็นองค์กรไตรภาคีที่จัดตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๗ (ปร.๔๗) ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๕๖/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๒๐ เพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวกับด้านแรงงาน ประกอบด้วยกรรมการ ๒๐ คน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้แต่งตั้ง (ปัจจุบันเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน) โดยปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้เสนอกรรมการผู้แทนฝ่ายรัฐบาล ๑๐ คน ที่มาจากราชการประจำ ๕ คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีข้าราชการประจำ ๕ คน ส่วนกรรมการผู้แทนฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้าง ฝ่ายละ ๕ คน ให้สมาคมนายจ้างและสหภาพแรงงานที่วาระอาณาจักรเป็นผู้เลือกตั้ง โดยกรรมการสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติอยู่ในตำแหน่งได้คราวละ ๒ ปี และจะอยู่ในตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน ๔ ปี

๒. หน้าที่ของสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ

ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ ๔๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๑. กำหนดให้สภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติมีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวกับด้านแรงงาน ดังนี้

๑) พิจารณาข้อเสนอของหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบาย กฎหมายและมาตรการด้านแรงงานของประเทศ เพื่อให้มีการใช้แรงงานอย่างเต็มที่ มีการให้ความคุ้มครองและสวัสดิการแก่ผู้ใช้แรงงานที่เหมาะสม ขจัดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ตลอดจนพิจารณาความต้องการอันจำเป็นของผู้ใช้แรงงานด้วย

๒) เสนอความเห็นต่อรัฐบาลในปัญหาแรงงานที่เกิดขึ้นและมาตรการแก้ไข

๓) เสนอหลักสูตรการศึกษาแก่ลูกจ้างและนายจ้าง ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐในด้านแรงงาน รวมถึงการดูแลให้การศึกษอบรมให้เป็นไปตามหลักสูตรด้วย

๔) เสนอหลักสูตรวิชาการแรงงานแก่สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับระดับความรู้ และท้องถิ่น

๕) ประสานการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ในด้านการศึกษอบรมจากองค์กร มูลนิธิหรือสถาบันอื่น ทั้งที่มาจากภายในประเทศและภายนอกประเทศ

๖) ให้คำแนะนำด้านวิชาการแรงงานต่อหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งที่เป็นของรัฐ ของเอกชน และประชาชนทั่วไป

๓. สำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ

๓.๑ การจัดตั้ง

กระทรวงมหาดไทยได้อาศัยอำนาจตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๗ ข้อ ๔ มีคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๕๒๑/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๒๐ ตั้งสำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ โดยมีเลขานุการสำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงาน

กระทรวงแรงงานได้มีคำสั่งที่ ๒๙๖/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ มอบหมายให้สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ทำหน้าที่เป็นสำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ และมอบหมายให้ที่ปรึกษาวิชาการแรงงานเป็นเลขานุการสำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ปัจจุบันสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ได้มีคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ที่ ๑๔๙๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เรื่อง การแบ่งงานภายในและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานภายใต้กอง/สำนัก/ศูนย์ ของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน สำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติเป็นหน่วยงานในสังกัดกองยุทธศาสตร์และแผนงาน มีหน้าที่รับผิดชอบงานเลขานุการคณะกรรมการสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ

๓.๒ การปฏิบัติงานของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ

การปฏิบัติงานของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ เพื่อรองรับการดำเนินงานของคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ มีดังนี้

๓.๒.๑ ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านวิชาการแรงงาน ได้แก่ ปัญหาแรงงาน กฎหมาย/ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านแรงงาน ตลอดจนอนุสัญญาและข้อเสนอแนะขององค์การแรงงานระหว่างประเทศเพื่อนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติพิจารณา เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านแรงงานต่อรัฐบาลและกระทรวงแรงงาน

๓.๒.๒ ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการในคณะกรรมการสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ/อนุกรรมการสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ มีคำสั่งแต่งตั้งขึ้น

๓.๒.๓ จัดทำโครงการศึกษาวิเคราะห์ด้านแรงงาน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ

๓.๒.๔ จัดการสัมมนาทางวิชาการด้านแรงงาน

๓.๒.๕ จัดประชุมคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ

๓.๒.๖ จัดทำรายงานและข้อเสนอแนะตามมติของคณะกรรมการสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ เสนอรัฐมนตรี และ/หรือคณะรัฐมนตรี

๓.๒.๗ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามข้อเสนอของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ

๓.๒.๘ จัดทำเอกสารวิชาการเผยแพร่

๓.๒.๙ ปฏิบัติงานธุรการของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ

๓.๒.๑๐ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๔. สถานที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ชุดที่ ๑๗

สถานที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ชุดที่ ๑๗ แต่งตั้งตามคำสั่งกระทรวงแรงงาน ที่ ๒๑๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดยมี ดร.สรารุช ไพฑูรย์พงษ์ กรรมการผู้แทนฝ่ายรัฐบาล (ผู้ทรงคุณวุฒิ) เป็นประธาน ดร.ธนิศ โสรรัตน์ กรรมการผู้แทนฝ่ายนายจ้าง เป็นรองประธานคนที่ ๑ และนายประทีป กระจ่างบท กรรมการผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง เป็นรองประธานคนที่ ๒ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งตามวาระ ๒ ปี ระหว่างวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐
